

ONGEWILD EN ONGEMERKT

Vóór Oscar Reutersvärd in 1934 de eerste ONMOGELIJKE FIGUUR ontdekte, bestonden ze al eeuwen lang maar niemand zag ze.

Tenminste: niemand zag dat het onmogelijke figuren waren.

Kijkt U eens naar de hier afgebeelde Madonna met kind. Het is een pagina-grote "miniatuur" uit het Evangelieboek van Hendrik II en wordt bewaard in München.

Ziet U de ruimtelijke onmogelijkheid? De Madonna zit in het vlak waarin al een pilaar aanwezig is. Dat kan in werkelijkheid niet.

Hoogstwaarschijnlijk zag de miniaturist dit wel, maar hij (of zij) vond dat niet storend. Het ging om de Madonna en die moest centraal staan.

Maar de gekozen architectuur van drie kerkpilaren moest ook symmetrisch zijn, dus dan moest de middelste pilaar maar achter de Madonna verdwijnen.

Deze onmogelijke ruimtelijke rangschikking (geschilderd rond het jaar 1010) komen we veel tegen in afbeeldingen van de Annunciatie waar op de linkerkant de Engel Gabriël is geschilderd en rechts Maria die de boodschap krijgt dat zij de moeder van Jezus zal worden.

Na Reutersvärd is deze praktische oplossing doel geworden en ligt het accent op de onmogelijke configuratie. De mooiste voorbeelden zien we bij Jos de Mey; daarvoor verwijs ik naar de column van maart 2013.